

Fiskeri. Naar den Tid er forbi, har de gennemsnitlig tjent 700—800 Kr. pr. Mand. Selv om nu 700—800 Kr. er noget mere paa Færøerne end i København, er det dog en skandaløs og ussel lav Fortjeneste. Og som Følge deraf er Fiskerne kommet i et frygteligt Afhængighedsforhold til Købmændene. Fiskerne ejer nemlig ikke selv de Skibe, de gaar ud med, de virkelige Ejere er Købmændene, en enkelt har haft op til 20 Kuttere ude i afvigte Sommer. Købmændene udruster og udstyrer disse Kuttere, og det er ogsaa dem, der tager Broderparten af Fortjenesten. De Fiskere, der har arbejdet som Lønarbejdere, faar kun en ringe Betingelse for deres Arbejde. Som Følge deraf er de næsten alle sammen i dyb Gæld til Købmanden. Om Vinteren, naar de ikke har noget at fortjene, maa de tage paa Kredit, og naar de op mod Foraaret gaar ud for at fiske, skylder de ham Penge. Naar de saa kommer hjem, kan de som Regel ikke faa noget Regnskab for, hvor meget de har til gode for deres Fisk, og de kan heller ikke faa Penge udbetalt, for de fleste af Købmændene erklærer: Vi har virkelig ingen Penge nu, men en Gang henad Jul faar vi nok Penge ind for den Fisk, vi har solgt, og saa kan vi gøre Afregning. Hver Fisker har derfor Kontrabog med sin Købmand, hvori Købmanden indfører, hvad Fiskeren, hans Kone og Børn henter. Og naar Fiskeren er solgt, er det Købmanden, der bestemmer, hvor meget Fiskeren skal have for sin Fangst, hvor meget Lønnen skal være. Jeg har set, at „Berlingske Tidende“ har bestridt Rigtigheden af disse Udtalelser, som jeg har fremsat ved en tidligere Lejlighed, og sagt, at Fiskerne kunde jo sælge deres Fisk, til hvem de vilde. Men det kan man kun sige, naar man slet ikke kender Forholdene deroppe, for naar der kommer et Fiskerskib hjem med 20 Mand om Bord, som alle har de Fisk oplagret dér, som de har fisket i Kompagni, saa kan den ene Fisker jo ikke tage sin Part ud og sige: Nu sejler vi hen til Købmanden og den og afleverer den Part til ham, for han vil købe den, og den anden Fisker kan ikke tage sin Part ud og sige: Nu sejler vi til den næste Købmand. Og det saa meget mindre, som Fiskeren, de sejler med, tilhører en bestemt Købmand. Nej, Fiskerne er i Hænderne paa Købmændene, baade naar de køber deres Varer, og naar de sælger deres Fisk og dermed sælger deres Arbejdskraft. Dette fører til en stor Slaphed og Selvopgivelse hos disse Mennesker, og dette er maaske, naar alt kommer til alt, den værste Fare paa Færøerne. Men hvor kan det være ander-

ledes hos Mennesker, der arbejder uden at have nogen som helst Fremtid? Til syvende og sidst er det drivende og bærende for alle Mennesker jo dette, om de har Udsigt til ved deres Arbejde at faa en Fremtid, at vinde frem i Verden, for de ikke en saadan Udsigt, bukker de før eller senere under og bliver selvopgivende. Og saaledes er det deroppe paa Færøerne, det nedbryder selvfølgelig ogsaa Fiskerne dér. Og man maa beklage, at der ikke deroppe eksisterer noget i Retning af en Organisation paa den Maade, som de danske Fiskere gennem „Dansk Fiskeriforening“ har organiseret sig saa fortræffeligt herhjemme. Der har jo ogsaa været en Tid, hvor Fiskerne her var fuldstændig i Hænderne paa Fiskehandlerne, men takket være deres egen Organisations Ledelse har de dannet deres Fiskersammenslutninger, man kan sige Brugsforeninger, som afsætter deres Varer, og som kan tale med om Priserne, saaledes at de ikke bliver skambudt. Det findes der ikke noget af paa Færøerne, og det vil blive vanskeligt at indføre dér, fordi Købmændene er bestemte Modstandere af alle Bestræbelser, som gaar ud paa at skabe en Brugsforeningsbevægelse. Der foreligger et særdeles interessant Aktstykke i saa Henseende. Under Krigen, da der var Vanskeligheder med Befolkningens Forsyning deroppe, blev der udleveret Petroleum, og Købmændene tog en alt for stor Avance for denne Petroleum. Som Følge deraf kom Arbejdsmandenes Forening i Trangisvaag og androg om at faa Lov til paa en Slags Brugsforeningsmaner at faa deres Part af Petroleum udleveret til deres Medlemmer. Der var ingenting i Vejen i saa Henseende fra de administrative Myndigheders Side, men derimod modtog de følgende Skrivelse:

„Da det strider mod vore Interesser at udskibe Petroleum til Deres Udsalg, kan vi ikke indlade os paa at expedere Deres Ordre!

For A/S J. Mortensens Eftf.
N. P. Mortensen.“

Det vil sige, Købmændene erklærede rent ud: Det strider mod vore Interesser at udskibe Petroleum til et kooperativt Foretagende, det indlader vi os ikke paa. Som Følge deraf beholdt Købmændene hele Leverancen, og saaledes vil det blive ved at være paa Færøerne, indtil det lykkes at frigøre Fiskerne for det Aag, som Købmændene har lagt paa dem. Det kan ske paa den Maade, at man hernede i Danmark i større Udstrækning end hidtil søger at gøre Fiskerne til Selvejere af Fartøjerne,